אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תכג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ב אייר תרע"ב - יפו

נמען: הרב יחיאל מיכל טיקוצינסקי (בעל 'לוח ארץ ישראל')

על קביעת קריאת המגילה במושבות לפי זיהוי ערים מוקפות: אין מקום לספק, כי מחקר ארץ ישראל מלא השערות. בתשעה באב: הרב קוק נוטה לחלוץ קודם את השמאל. ב'חנטה' של ט"ו בשבט צריך עיון, ואין היא 'ציצי הפריחה' (הגר"א גרודזנסקי).

עיקרי הדברים

- מגילה במושבות - אין ספק.
- חליצת נעליים בתשעה באב.
- גדר החנטה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ב אייר תרע"ב[4].

שלו'[5] וברכה לכ'[6] ידידי הרה"ג[7] החה"ש[8] מוהרימ"ט[9] [הרב יחיאל מיכל טוקצ'ינסקי, עורך "לוח ארץ ישראל"] שליט"א[10],

ע"ד[11] קביעות קריאת המגילה להמושבות [האם המושבות הן במקום של ערים מוקפות חומה מימות יהושע, שבהן קוראים את המגילה בט"ו באדר] בפרטיות, איני מוצא לי חומר לספק, להוציא מידי רובא דעלמא. [להוציא מכלל רוב העולם, שקוראים בי"ד] כי כל החכמה הזו, של חקירת מדע א"י[12], מלאה היא רק השערות, שאמנם ראויים הם לחבה וכבוד החוקרים והדורשים בזה מצד חבת הקודש, אבל סוף-כל-סוף, א"א[13] לקבע מסמרות, על סמך השמות השגורים בין הערבים.

---

1 ב"ה - ברוך השם

2 עה"ק - עיר הקודש

3 ת"ו - תבנה ותכונן

4 תרע"ב - השנה תרע"ב (1911/1912)

5 שלו' - שלום

6 לכ' - לכבוד

7 הרה"ג - הרב הגאון

8 החה"ש - החיים והשלום

9 מוהרימ"ט - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, מ, ט (למשל: יעקב + משה + טוביה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

10 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

11 ע"ד - על דבר

12 א"י - ארץ ישראל

13 א"א - אי אפשר

ומ״מ[14] אם יש לו על איזה מהם ספיקות והערות יסודיות, יואיל נא בטובו להמציאם לי, ואגלה בל״נ[15] לכת״ר[16] את דעתי ע״ז[17].

ע״ד חליצת שמאל תחילה בט״ב[18], [בתשעה באב, שבו אסורה נעילת הסנדל] ג״א[19] נוטה לזה. [גם אני נוטה לזה]

בט״ו בשבט ראוי להעיר, שמדת החניטה ["חנטה": השלב בגידול הפרי שלפיו נקבעת שנת המעשר] יש בה עיון, וראוי לעשות ש״ח, [ראוי לשאול חכם] אם נקראת חניטה לפני ט״ו או לאחריו, לענין כל הדינים התלויים בזה. וכבר העיר הגר״א[20] גרידיץ בחי׳ משניות למעשרות, שהעולם טועים לומר שהוא "קנאספען", [ניצנים (גרמנית)] כלומר ציצי הפריחה, ואינו כן. אבל להגדיר בדיוק את גדרה צריך עיון רב, ואין מקום ב״לוח״ [ב"לוח ארץ ישראל"] לפרט למינים השונים.

מרוב הטרדא אקצר ואו״ש[21] כנה״י[22], ידי״ע[23] דוש״ת[24] באה״ר[25],

הק׳ אברהם יצחק ה״ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 ומ״מ - ומכל מקום
15 בל״נ - בלי נדר
16 לכת״ר - לכבוד תורתו
17 ע״ז - על זה
18 בט״ב - בתשעה באב
19 ג״א - גם אני / גם אנו
20 הגר״א - הגאון רבי אליהו מווילנה
21 ואו״ש - ואומר שלום
22 כנה״י - כנפשו היקרה
23 ידי״ע - ידידו עוז
24 דוש״ת - דורש שלומו ותורתו
25 באה״ר - באהבה רבה